

Omgaan met anderen

Mensen vertonen verschillend gedrag. Sommige mensen handelen vanuit hun gevoel, terwijl anderen vanuit hun verstand handelen. De ene persoon is extravert, terwijl de ander introvert (meer in zichzelf gekeerd) is. Het Management Development Instrument) heeft een MDI-gedragsanalyse ontwikkeld die op basis hiervan laat zien hoe een persoon de wereld benadert en op zijn werkomgeving reageert..

Gedragstypen volgens MDI

De MDI-gedragsanalyse maakt verschil tussen 'introverten' tegenover 'extraverten' en tussen 'denkers' en 'voelers' (Bonstetter e.a., 1993). Zo komt deze analyse tot **vier gedragstypen**.

- **Introverten** voelen zich op hun gemak als ze alleen zijn en niemand ze stoort. Ze nemen de tijd om zaken in hun eentje te overdenken. Ze vinden het minder prettig in grote groepen te functioneren en geven de voorkeur aan persoonlijke contacten. Ze werken systematisch en geven hun mening gebaseerd op feiten. Een introvert houden graag vast aan wat er al is en houdt niet erg van veranderingen.
- **Extraverten** treden graag naar buiten, houden van contacten met anderen en functioneren dan het best. Ze voelen zich prima op hun gemak met veel mensen om zich heen. In tegenstelling tot introverten denken ze terwijl ze praten. Brainstormen vinden ze dan ook prachtig. Terwijl de introvert graag thuisblijft als hij vermoeid is, onderneemt de extravert dan diverse activiteiten om zich weer op te peppen, zoals uitgaan met vrienden naar bioscoop of kroeg. De extravert houdt van verandering, is vaak creatiever dan de introvert en staat meer open ideeën van anderen..
- **Denkers** beslissen met hun verstand, hun 'hoofd'. Ze nemen beslissingen op basis van analyse en logica en veel minder op hun gevoel. Je kunt ze alleen overtuigen met behulp van logische argumenten die je goed onderbouw met feiten en cijfers. Ze kunnen natuurlijk wel voelen, maar proberen objectief te zijn en taakgericht. Ze zullen dus nooit van gedachten veranderen om de ander een plezier te doen om de relatie goed te houden.
- **Voelers** beslissen met hun gevoel, hun hart'. De relatie met anderen vinden ze belangrijker en ze zijn minder op de taakgericht de denker. Op basis van hun gevoel kunnen ze hun mening veranderen en hebben daar - in tegenstelling tot de denker - vaak geen argumenten nodig. Hun beslissingen zijn daarom vaak subjectief en ze kunnen van gedachten veranderen om een ander te plezieren.

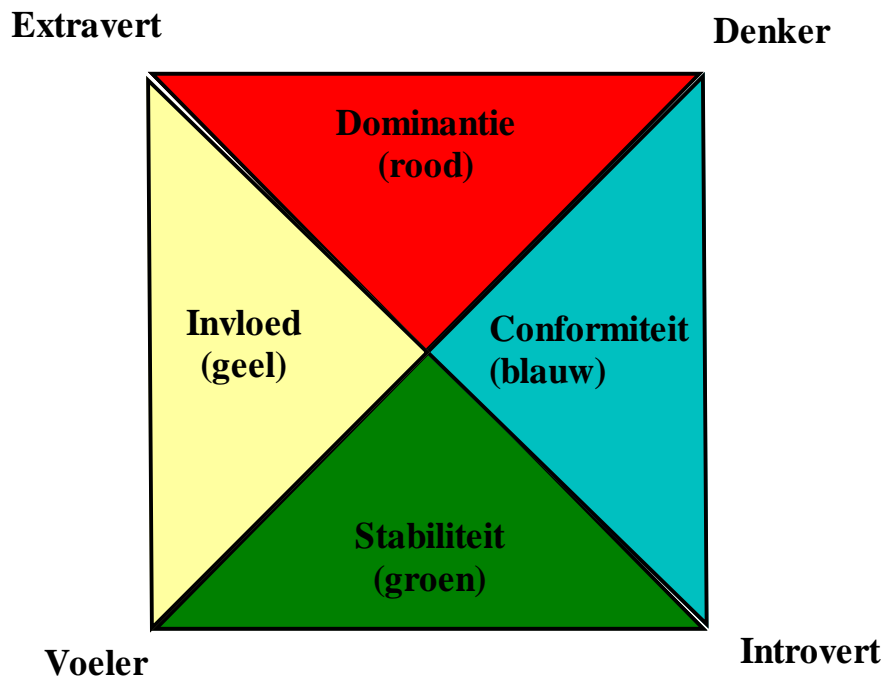
Introverten vinden extraverten vaak onnadenkend en oppervlakkig. Ze houden er niet van dat ze niet eerst even nadenken. Extraverten houden niet van de traagheid, nadenkendheid en de voorzichtigheid van introverten. Waarom zegt je niet gewoon wat je denkt?

Voelers vinden denkers te zakelijk, te koel en te arrogant. Waarom moet je steeds met zo veel argumenten komen om hen te overtuigen? Denkers houden er niet van dat de onberekenbare voelers zomaar zonder argumenten van mening veranderen.

In de nu volgende opdracht ga je onderzoeken wat je bent: introvert of extravert, denker of voeler. Ook ga je onderzoeken welke sterkten of zwakten daarmee samenhangen.

Vier gedragskleuren

Het MDI maakt op basis van het voorgaande een verdeling in vier typen gedrag, elk met een kleur aangeduid.: Dominantie (vurig rood), Invloed (zonnig geel), Stabiliteit ('aardse' groen) en Conformiteit (gelijkmatige en koele blauw). Mensen vertonen in werksituaties - ook in een projectteam - een of meer typen van dit gedrag.

Dominantie (rood)

Het gedragstype Dominantie is de 'intuïtieve denker' en vind je bij **Extraverten** en **Denkers**. Iemand met een dominante gedragsstijl is een uitgesproken leider met dadendrang. Hij is ambitieus, veeleisend, overheersende en door zijn koppigheid moeilijk te overtuigen. Uitdagingen en winnen zijn erg belangrijk. Door zijn resultaatgerichtheid probeert hij erg efficiënt te zijn. Omdat hij een hekel heeft aan wachten, neemt hij vaak het initiatief om activiteiten te starten. Hij heeft een sterke wil, houdt van uitdagingen en neemt vaak als eerste beslissingen. Vaak is hij de eerste die zegt 'zo gaan we dat doen'. Hij heeft veel lef en is vernieuwend en onafhankelijk, maar kan ook botte uitspraken doen en kan snel kwaad worden. Hij is meer resultaatgericht dan mensgericht, is avontuurlijk en zoekt graag nieuwe en ongewone manieren om problemen op te lossen. Om zijn ambitieuze doelen te bereiken hij soms neemt veel risico. De kleur vurige rood past goed bij hem. Het gedragstype Dominantie luistert vaak slecht en schrikt anderen met zijn directheid af. Hij toont weinig waardering voor de ander en gebruikt zijn macht vaak op een ontactische manier. Zijn ambities zijn soms zo hoog dat ze niet haalbaar zijn en jaagt daarbij anderen vaak op en schrikt ze af. Zijn felle discussie worden niet door iedereen gewaardeerd.

Omgaan met een 'rood' type: wees concreet, duidelijk en zakelijk. Maak je doelstellingen duidelijke en discussieer en argumenteer logisch en efficiënt. Kom voor jezelf op en als je het oneens bent houd je bij de feiten. Laat bij het nemen van beslissingen ruimte voor alternatieven en confronteer hem niet met een al genomen besluit.

Invloed (geel)

Het gedragstype Invloed met de kleur geel tref je aan bij **Extraverten** en **Voelers**. Hij is bijzonder optimistisch, enthousiast, spontaan, creatief en positief. Dit gedragstype is vriendelijk en kan overtuigend anderen inspireren. Een extravert die in zijn eigen kunnen en zijn eigen product gelooft. Hij is een multi tasker die altijd bezig is met tien dingen tegelijk. Als teamplayer weet hij anderen doelen te laten halen. Met zijn charme, humor, zelfverzekerdheid en empathie weet hij goed te bemiddelen bij conflicten. Doordat hij verbaal sterk is en als netwerker makkelijk contacten legt, kan hij zijn ideeën goed naar voren brengen en promoten. Hij wil graag dat anderen hem aardig vinden en zal daarom niet snel tegenwerken. Hij is niet bang voor risico's en is heeft een drang om de wereld te verbeteren. Het (zonnige) geel pas goed bij dit gedragstype.

Door zijn multi tasking focust hij zich vaak te weinig op waar hij mee bezig is. Door zijn optimisme overschat hij wat mogelijk is en ziet details over het hoofd. Sommige mensen ergeren zich aan zijn grenzeloze optimisme en enthousiasme, Prioriteiten stellen en timemanagement en is niet zijn sterkste punt.

Omgaan met een 'geel' type: besteed aandacht aan het sociale aspect en wees niet te zakelijk. Luister naar zijn dromen en zijn verhalen en doe daar zelf aan mee. Wees persoonlijk en niet alleen taakgericht, maar probeert het tempo er wel in te houden. Stimuleer hem met ideeën en humor, maar vertel hem niet wat hij moet doen.

Stabiliteit (groen)

Het gedragstype Stabiliteit met de kleur groen tref je aan bij **Introverten** en **Voelers**. Een persoon van dit 'type' streeft naar harmonie zonder emoties te tonen. Hij is een relaxed, vriendelijk, rustig en aardig persoon die goed met anderen meevoelt en goed met anderen kan opschieten. Hij is attent, betrouwbaar, loyaal en geduldig en wil anderen graag helpen of met hen samenwerken. Hij vindt het belangrijk door anderen gewaardeerd te worden en goedkeuring te ontvangen. Hij houdt niet van veranderingen en is niet bijzonder avontuurlijk. Zijn werk is systematisch, stapsgewijs, voorspelbaar en van een constante kwaliteit. Hij heeft daarbij weinig haast. Hij houdt er beslist niet van te multi tasken. Een ding tegelijk, anders verliest hij het overzicht. Hij is gemakkelijk in de omgang en luistert goed naar anderen.

Hij geeft soms - om conflicten te vermijden - te snel toe, maar is in staat om 'ja' te zeggen en 'nee' te doen. Ook is hij onzeker over wat hij zelf wil en is soms traag in zijn werk. Hij kan slecht omgaan met onvoorspelbare zaken en veranderingen omdat hij dan het overzicht kwijt raakt. Hij kan moeilijk prioriteiten stellen en onder druk werken. Hij kan erg slecht tegen kritiek. Hij ziet kritiek als een aanval op zijn persoon.

Omgang met een 'groen' type: jaag hem niet op, wees aardig en wordt niet meteen zakelijk. Hij vindt persoonlijk en informeel contact belangrijk. Dus breek het ijs door naar zijn persoonlijke motieven en ideeën en doelen te vragen. Geef hem tijd om zijn taken af te maken en laat hem merken dat je hem waardeert. Hij houdt niet van verrassingen benader hem voorzichtig als je iets van hem wilt. Als je het niet met elkaar eens bent, onderbouw je eigen mening met logische argumenten.

Conformiteit (blauw)

Blauw is de kleur van gedragstype Conformiteit dat voorkomt bij **Introverten** en **Denkers**. Iemand van dit type is een perfectionist met veel gevoel voor detail en precisie. Hij is niet alleen voorzichtig, maar enorm nauwkeurig. Hij is erg kritisch en wil altijd feitelijke onderbouwing. Hij is objectief, houdt zich aan de afspraken en wil een exact plan van aanpak, volgens welk hij zijn werk uitvoert. Hij bereidt zich enorm goed voor omdat hij bang is af te gaan. Daarom is hij kritisch, denkt hij erg goed na en zal alles testen en controleren. Hij vermijdt emoties worden vermeden die hij nooit toont. Hij is bang om fouten te maken en zal - als hij ze toch maakt - ze niet snel toegeven. Hij neemt niet graag beslissingen en als dat toch moet doet denkt hij lang na en baseert hij dat op zoveel mogelijk objectieve feiten. Hij geeft weinig om geld, is kalm en koel en vindt status niet erg belangrijk. De koele kleur blauw staat voor evenwichtigheid en gelijkmatigheid.

Door zijn risicomijdend gedrag reageert hij soms weinig op anderen en toont weinig emoties. Hij vraagt zich te weinig af wat hij zelf wil en maakt vaak slecht duidelijk wat hij bedoelt. Hij komt onvoldoende voor zichzelf op en en stoort zich vaak aan sociaalvaardiger mensen die dat wel doen en die minder intelligent zijn. Hij staat gauw onder druk als hij mensen niet kent of niet mag en is soms defensief.

Omgang met een 'blauw' type: maak een actieplan of een to do-lijst met een tijdsplanning, bereid je goed voor en ken de details. Doe vooral wat je belooft. Onderbouw bij een conflict je standpunt met feiten of meningen experts. Geef voldoende tijd en informatie om gefundeerd zijn beslissingen te kunnen nemen.

Deze vier types gedrag zijn extremen. In de praktijk heeft iedereen een combinatie van deze vier types gedrag. Je kunt tegen betaling een 'MDI-scan' laten uitvoeren waarin je gedrag geanalyseerd en nabesproken wordt met een trainer (zie www.mdi.nl).

Zelfreflectie

Welke van de bij de gedragkleuren horende sterkten en zwakten herken je bij jezelf? Geef een korte toelichting.